

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/544/2015
Identifikačné číslo spisu:	1212223959
Dátum vydania rozhodnutia:	26.10.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Rudolf Čirč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1212223959.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci žalobkyne PhDr. R. Y., bývajúcej v J., U. XX, proti žalovaným 1/ E. F., bývajúcej v F., U. X, 2/ F., bývajúcej v F., V. a 3/ Y. bývajúcej v F., Q., žalovaným 2/ a 3/ zastúpeným Advokátskou kanceláriou Marko, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Budatínska 47, v mene ktorej koná ako konateľ advokát JUDr. Martin Marko, o zaplatenie 16 458,25 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 10C/274/2012, o dovolaní žalovaných 2/ a 3/ proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 29. decembra 2014 sp. zn. 5Co/541/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie žalovaných 2/ a 3/ odmieta.

Žalobkyni nepriznáva právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Návrhom doručeným Okresnému súdu Bratislava II (ďalej len „prvoinštančný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) dňa 17. septembra 2012 si žalobkyňa uplatnila voči žalovaným nárok na zaplatenie sumy 16 458,25 eur s príslušenstvom z dôvodu neuhradeného dlhu zo zmluvy o pôžičke. Prvoinštančný súd rozsudkom z 19. marca 2013 č. k. 10C/274/2012-54 konanie v časti sumy 9 843,75 eur zastavil a zaviazal žalované spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni sumu 1 322,90 eur s 9 % úrokom z omeškania ročne od 19. decembra 2010 do zaplatenia, sumu 3 174,96 eur s 9 % úrokom z omeškania ročne od 19. decembra 2011 do zaplatenia a sumu 2 116,64 eur s 8,75 % úrokom z omeškania ročne od 19. augusta 2012 do zaplatenia. Zároveň rozhodol o náhrade trov konania a o vrátení časti súdneho poplatku. V odôvodnení uviedol, že mal za preukázané, že si žalované neplnili svoje záväzky vyplývajúce zo zmluvy o pôžičke.

2. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej 1/, po vyjadrení sa žalobkyne k odvolaniu, ktorým vzala žalobu voči žalovanej 1/ späť, uznesením z 29. decembra 2014 sp. zn. 5Co/541/2013 pripustil späťvzatie návrhu na začatie konania voči žalovanej 1/, rozsudok prvoinštančného súdu vo vzťahu k žalovanej 1/ zrušil a konanie voči žalovanej 1/ zastavil. Zároveň rozhodol o náhrade trov konania a o odmietnutí odvolania žalovanej 1/. Odmietnutie odvolania

žalovanej 1/ odôvodnil tým, že ním napadnuté rozhodnutie zaniklo inak. V odôvodnení rozhodnutia poukázal tiež na to, že vzhľadom na samostatné spoločenstvo účastníkov konania na žalovanej strane a nepodanie opravného prostriedku žalovanými 2/ a 3/, rozhodnutie prvoinštančného súdu v časti povinnosti uloženej žalovaným 2/ a 3/ nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podali dovolanie žalované 2/ a 3/ (ďalej aj „dovolateľky“). Žiadali rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Namietali odňatie ich možnosti konať pred súdom. Vyjadrili názor, že na strane žalovaných sa jedná o solidárne, nerozlučné spoločenstvo a nie o samostatné spoločenstvo účastníkov konania tak, ako to uviedol odvolací súd vo svojom rozhodnutí. Preto odvolanie žalovanej 1/ malo byť považované aj za ich odvolanie a odvolací súd nesprávne rozhodol, keď odvolanie žalovanej 1/ odmietol.

4. Žalobkyňa ani žalovaná 1/ sa k dovolaniu písomne nevyjadrili.

5. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej len „C. s. p.“). Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe úpravy z prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p. (podľa ktorého ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže však dovolanie bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho prípustnosti (vrátane podmienky, či bolo podané oprávnenou osobou) bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho v čase podania dovolania, teda podľa príslušných ustanovení O. s. p. Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základných princípov C. s. p. o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní účastníkov dovolacieho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (Čl. 2 ods. 1 a 2 C. s. p.), ako aj o potrebe ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (Čl. 3 ods. 1 C. s. p.).

6. Najvyšší súd ako súd, ktorého funkčná príslušnosť na prejednanie dovolania a rozhodnutie o ňom ostala zachovaná i po nadobudnutí účinnosti nových kódexov civilného procesného práva (v tejto súv. por. tiež § 10a ods. 1 O. s. p., § 35 C. s. p. i nedostatok osobitnej úpravy v Civilnom mimosporovom poriadku, teda v zákone č. 161/2015 Z. z.), po zistení, že dovolanie bolo podané včas, v prvom rade skúmal, či dovolanie bolo podané oprávnenými osobami.

7. V zmysle § 240 O. s. p. a vzhľadom na zmysel a účel dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku je na podanie dovolania oprávnený účastník konania, resp. tá strana sporu, ktorej nebolo rozhodnutím odvolacieho súdu celkom vyhovené, alebo ktorej bola týmto rozhodnutím spôsobená určitá ujma na jej právach.

8. V preskúmvanej veci vyššie uvedené, vzhľadom na rozhodnutie odvolacieho súdu, znamená, že žalované 2/ a 3/ by boli oprávnené podať dovolanie vtedy, ak by odvolanie žalovanej 1/ sa malo vzťahovať aj na nich, teda ak by sa malo mať za to, že odvolanie podali všetky žalované. Odpoveď na túto otázku závisela od toho, či na strane žalovaných išlo v konaní o nerozlučné spoločenstvo, alebo či mali postavenie samostatných spoločníčok. Podľa názoru dovolacieho súdu odvolací súd správne vychádzal zo záveru, že na strane žalovaných išlo o samostatné spoločenstvo.

9. K otázke charakteru spoločenstva medzi solidárne zaviazanými dlžníkmi už Najvyšší súd Slovenskej republiky zaujal stanovisko, keď napríklad v rozhodnutí 4 Cdo 203/2005 uviedol, že žalovaní solidárni dlžníci sú zásadne samostatnými a nie nerozlučnými spoločníkmi v konaní. Vysvetlil, že právny základ záväzku každého z nich a prípadné námietky proti nemu môžu byť u každého spoločníka posúdené nezávisle. Samotná povaha solidarity sa vyznačuje mnohosťou právnych vzťahov spätých iba totožnosťou plnenia či predmetu plnenia. Solidárny záväzok sa ale nemusí vyznačovať totožným obsahom, rôznosť práv a povinností k tomu istému plneniu je tu prípustná. Ak teda ide o samostatné záväzky, ktoré nemusia byť ani obsahovo totožné, potom už táto skutočnosť vylučuje, že by mohlo ísť

medzi solidárnymi dlžníkmi o také spoločné práva, aby sa rozsudok musel vzťahovať na všetkých. Rozsudok sa nemusí vzťahovať na všetkých žalovaných solidárnych dlžníkov a o nerozlučné spoločenstvo nepôjde tiež preto, že veriteľ si môže zvoliť, či bude o celé plnenie žalovať všetkých alebo len niektorých spoludlžníkov. Z hmotného práva, podľa ktorého je len na úvahe veriteľa, či bude celé plnenie alebo jeho časť žiadať len od niektorého alebo od všetkých solidárnych dlžníkov, totiž vyplýva, že pasívne vecne legitimovaný je ktorýkoľvek solidárny dlžník sám o sebe. Už z toho, že o založení procesného spoločenstva medzi solidárnymi dlžníkmi rozhoduje iba vôľa veriteľa (pôjde o tzv. dobrovoľné spoločenstvo), vyplýva záver o samostatnosti spoločníkov. Okrem toho, aj keby boli žalovaní všetci solidárni dlžníci, nemusí sa rozsudok vzťahovať na všetkých, lebo každému z nich prislúchajú jeho (resp. aj jeho) osobné námietky, ktoré budú posudzované iba vo vzťahu k nemu samému. Výsledok sporu tak môže vyznieť inak pre solidárneho dlžníka, ktorý vzniesol námietku premĺčania svojho dlhu, než pre jeho spoludlžníka, ktorý tak neurobil. Rôznosť rozsudku môže byť dôsledkom aj napr. odpustenia dlhu voči jednému zo spoludlžníkov, ktoré nemá vplyv na povinnosť ostatných, alebo nemožnosťou plnenia na strane jedného z nich, pričom aj splatnosť záväzkov jednotlivých solidárnych dlžníkov nemusí byť totožná a záväzok každého z nich sa premlčí zvlášť.

10. Keďže v prejednávanej veci na strane žalovaných išlo o samostatné spoločenstvo, v dôsledku nepodania odvolania žalovanými 2/ a 3/ rozsudok súdu prvej inštancie vo vzťahu k nim nadobudol právoplatnosť. Rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorý rozhodoval o odvolaní žalovanej 1/ ako o odvolaní vzťahujúcom sa len na túto žalovanú, sa preto nemohlo dotknúť ich právneho postavenia, a teda nemohla nim byť spôsobená žiadna ujma na ich právach. Žalované 2/ a 3/ tak neboli oprávnené na podanie dovolania.

11. Na uvedenom závere nič nemení ani podanie žalovanej 3/ označené ako „Výjadrenie k odvolaniu odporkyne v 1. rade“, nakoľko sa podľa obsahu podania nejedná o odvolanie voči rozsudku prvoinštančného súdu (ktoré by aj v prípade, ak by sa o odvolanie jednalo, bolo podané oneskorene).

12. So zreteľom na uvedené najvyšší súd dovolanie dovoľateliek podľa § 447 písm. b/ C. s. p. odmietol ako podané neoprávnenými osobami.

13. Výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu dovolaním podaným neoprávnenou osobou zaviniť žalované 2/ a 3/. Principiálne by preto bolo namieste priznanie náhrady trov konania ich protistrane (v tomto prípade žalobkyni), v prejednávanej veci však možnosť priznania náhrady vylučovalo to, že žalobkyni v tomto konaní preukázateľne žiadne účelne vynaložené výdavky ako trovy konania nevznikli (§ 256 ods. 1 C. s. p. a contrario i za použitia analógie podľa čl. 4 ods. 1 C. s. p.).

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.